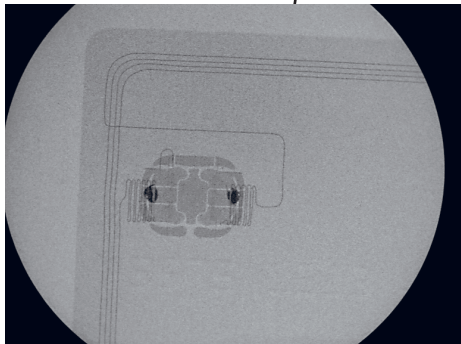

Zbog osobnih i bankovnih podataka koje sadržava, kreditna kartica pripada kategoriji osobnih objekata visokog sigurnosnog rizika. Brojevi, PIN-ovi, lozinke, različite aplikacije, sigurnosni protokoli i kodovi tek su dio slojevite sigurnosne aure omotane oko ovog objekta. Pod izlikom olakšavanja korisničkog iskustva (odnosno potrošnje), prisiljeni smo prihvaćati nove usluge čak i kada ih ne želimo. Jedna od takvih je i implementacija RFID (*Radio-frequency identification*) čipova u kartice koje omogućuju neometano bežično kartično plaćanje. Karticu je prilikom plaćanja potrebno tek približiti čitaču koji putem elektromagnetskog polja iščitava osobne i bankovne podatke. No RFID čitač ne nalazi se samo na blagajnama već i u pametnom telefonu i tabletu, a aplikacije za čitanje kartičnih podataka besplatne su, dostupne na internetu i sve naprednije. Ionako nesiguran osobni predmet tako postaje još nesigurniji ili neugodniji. Naš identitet, zajedno s imovinom mogao bi nestati u sekundi, bežično.

KREDITNA KARTICA

Kredytowa karta s beżiċnim RFID ċipom,
rendgenska snimka
[http://niebezpiecznik.pl/post/przeswietlona-
zblizeniowa-karta-kredytowa-x-ray/](http://niebezpiecznik.pl/post/przeswietlona-zblizeniowa-karta-kredytowa-x-ray/)

Kada se vratila s godišnjeg odmora, dočekaio ju je sandučić prepun dopisa porezne uprave, suda, banke i osiguravajućeg društva. Policija je već čekala u stanu.

RFID REZAČ

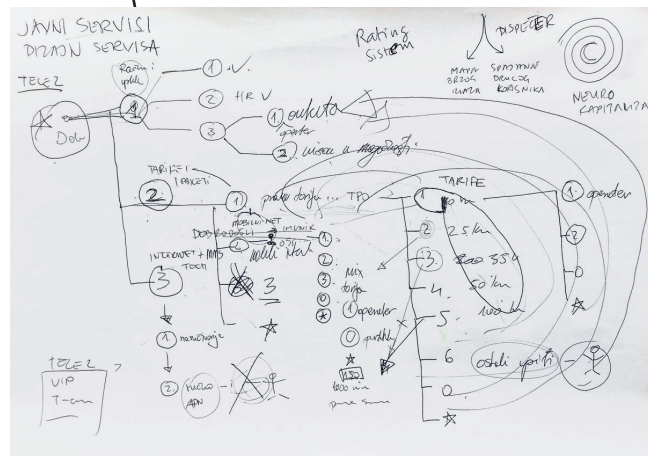
RFID tag sastoji se od dva dijela: integriranog kruga (čip) i tanke zavojnice (antene). Integrirani krug služi za spremanje i procesiranje informacija, moduliranje i demoduliranje radiofrekvencijskog signala, skupljanje energije čitača itd. Antena služi za primanje i slanje signala. Poziciju čipa i zavojnice moguće je vidjeti pod jakim usmjerenim izvorom svjetlosti prislonjenim na karticu.

RFID rezač prigodno je radno okruženje za analizu i ukidanje RFID funkcionalnosti kartica. Zavojnicu je potrebno na jednom djelu prekinuti (vidi shemu), nakon čega kartica gubi bežičnu funkciju (kartica i dalje radi normalno).

Služba za korisnike na prvi pogled teško može biti sagledana kao objekt. Ova karakteristika nije slučajna i upravo se iza nje kriju opasne namjere. Cjelovit uvid u dizajn Službe za korisnike u pozadini otkriva korporativni realitet koji teži maksimalnoj redukciji ljudskih agenata kako bi se ostvarile što veće uštede. Tako nastaje hostilni, automatizirani labirint govornih usluga, složen i nepregledan koliko je složena i komunikacija, posebno ako se s druge strane linije nalazi robot.

SLUŽBA ZA KORISNIKE

**Našli su ga u lokvi krvi
s telefonom u ruci. Nije uspio
zaustaviti krvarenje.
Iz zvučnika se i dalje čuo
automat službe za korisnike
hitne pomoći.**

Prva skica labirinta Službe za korisnike (Tele2)

KORISNICI ZA SLUŽBU

Rad *Korisnici za službu* razvija se u dva smjera. S jedne strane pragmatično sugerira stvarni niz brojeva koje treba birati kako bi se maksimalno skratio put do živog agenta. S druge strane, predlaže spekulativni scenarij u kojem pozivi upućeni službi ne preusmjerava korisnika na agenta ili automat, već na drugog, nasumično odabranog korisnika mreže s kojim treba doći do rješenja problema.

Nikola Bojić i Damir Prizmić: Objekti opasnih namjera

Izložba 15. 1. – 5. 2. 2016.

Organizacija:
Hrvatsko dizajnersko društvo / HDD galerija
Boškovićeva 18, Zagreb
www.dizajn.hr

Voditelj galerije:
Marko Golub

Radno vrijeme:
pon-pet 10-20h
subotom 10-15h

Sponzori tiska:
Cеровski Print Boutique
Ars kopija

Rad HDD galerije podržava
Ministarstvo kulture RH i Grad Zagreb.
Program galerije sufinanciran je
sredstvima zaklade Kultura nova.

Hvala:
Borut Mihalić
Gjino Šutić
Goran Mahovlić
Igor Petrović
Jadranka Vadlja
Jelena Matić

Juraj Lerotić
Luka Krstulović
Nika Pavlinek
Plus Plin d.o.o.
Sanda Vrljičak
Tina Ivezić

**NIKOLA
BOJIĆ,
DAMIĆ
PRIZMIĆ
OBJEKTI
OPASNIH
NAMJERA**

**15.1. – 5.2.
2016.**

HDD galerija

Mogu li objekti imati opasne namjere?

Štoviše, mogu li imati ikakve namjere s obzirom na to da smo ih pribavili s jasnim i nedvojbenim ciljem da u našem svakodnevnom životu imaju određenu svrhu? Lako se prisjetiti osjećaja frustracije objektima koji nepredviđeno i kontinuirano odbijaju izvršiti svoju funkciju. Usprkos svojoj neposlušnosti, ovi objekti najčešće nastavljaju egzistirati u našem životnom prostoru i time ga mijenjaju protiv naše volje i svijesti. Ovo je prostor na rubu kontrole, prostor paralelne stvarnosti u kojoj objekti imaju opasne namjere.

Bavljenje neposlušnim objektima vodi nas u centar složene psihološke i političke pozadine proizvodnih procesa. Polazeći od osobnih iskustava, izložba predstavlja narativne i dizajnerske intervencije na šest slučajeva iz svakodnevnog života koji postaju točke urona u dubinu nevidljivog i vibrantnog svijeta upotrebnih predmeta.

**hrvatsko
dizajnersko
društvo**

HDD

CEROVSKI

 Zaklada
Kultura nova

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
*Republic
of Croatia
Ministry
of Culture*

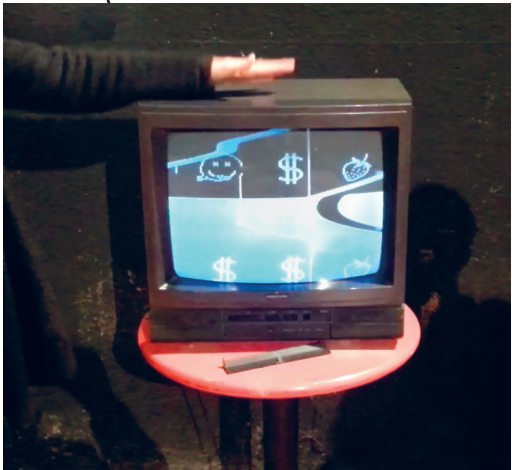
ARSKOPIJA
printamo nemoгуće

RADIONA

Televizor je jedan od onih arhetipskih objekata koji na površini prikazuju čaroliju, istovremeno skrivajući načine kojima do te čarolije dolazi. To nas zapravo i ne zanima, odbijamo znati kako objekti funkcioniraju sve dok rade. No kada do izvjesnih problema dođe, uvučeni smo u nepoznati interijer crne kutije, gurnuti u bitku koju najčešće gubimo. Drska neposlušnost objekta koji nam treba bespogovorno služiti od nas zahtijeva ubrzano učenje novog jezika, novi način mišljenja unutar kutije, veliko strpljenje i pažnju. U eri instantnih klikova i brze konzumacije, malo tko je spreman na takvu žrtvu.

Objekt koji nismo sposobni vratiti pod našu kontrolu treba biti uništen. Trenutak ispucavanja fizičke agresije označava finalni čin naše kapitulacije pred objektom.

TELEVIZOR

Mambo-Jumbo-Jack, Damir Prizmić, 2015.

Pokušao je sve više puta: provjerio sve kontakte, napajanje, antenu, restartao sustav, pročitao upute, guglao rješenje, zvao Službu za korisnike. Više nije mogao kontrolirati bijes.

TROUBLESHOOTING

Rad *Troubleshooting* inspiriran je afektivnim udaranjem uređaja kao posljednjom fazom *troubleshootinga*. Agresivna reakcija motivirana iracionalnim očekivanjem da bi predmet mogao magično proraditi, istovremeno nosi i rizik nepovratnog uništenja. *Troubleshooting* je zato uvijek igra na sreću.

Sredinom 2015. kompanija *Volvo* na tržište je plasirala model *XC60* s ugrađenim sigurnosnim sustavom automatskog prepoznavanja pješaka. Zaposlenici Volvova salona odlučili su napraviti jednostavan test. Jedan se zaposlenik autom zaletio u skupinu kolega koji su sve snimali mobitelima, očekujući da će ih automobil prepoznati i zaustaviti se. To se nije dogodilo. Službeno objašnjenje bilo je da su zaposlenici greškom testirali jeftiniju verziju istog modela bez ugrađenog sigurnosnog sustava za zaštitu pješaka, kojeg je potrebno dodatno platiti.

Umjetna inteligencija, umjetne neuralne mreže i *deep learning* algoritmi putem različitih “pametnih” uređaja i usluga već su standardna oprema naše svakodnevice. Umjetna inteligencija objekte čini superiornim saveznicima kojima, unatoč inherentnoj netransparentnosti, bespogovorno vjerujemo. Sve dok nas ne izdaju. Gubitak povjerenja u objekte označava oštar i bolan prijelaz s umjetne inteligencije na onu humanu.

PAMETNI UREĐAJ

Bio je siguran da će ga prepoznati i zaustaviti se na vrijeme. Sad kad sjedi u invalidskim kolicima, osuđen je na vožnju bez vjere u automobile.

Greška u Vjugastoj ulici (Varoš, Split), Izvor: Google Street View
Koordinate: 43.5104545;16.4334914

POZNATA LICA

Algoritmi za računalnu analizu slike na kojima se temelji servis *Google Street View* sposobni su, između ostalog, prepoznati lica slučajnih prolaznika te ih digitalno cenzurirati kako bi se sačuvala njihova privatnost. Tijekom *Googleova* mapiranja uskih uličica povijesnog splitskog predgrađa Veli Varoš došlo je do poremećaja u radu algoritma. Organska struktura prostora onemogućila je razabiranje ljudi od njihova urbanog okruženja. Sva lica snimljena unutar Varoša ostala su vidljiva. Serija fotografija *Poznata lica* bilježi trenutke susreta humane i umjetne inteligencije — stanovnika Varoša i naprednog *Googleova* robota.

Više od 300 osoba, većinom djece, poginulo je 1937. godine u silovitoj eksploziji plina u osnovnoj školi u američkom gradu New Londonu (Teksas). Do tragedije je došlo jer se zemni plin koristio u izvornom obliku, bez boje i mirisa, pa kobno curenje nije bilo moguće detektirati. Sličan plin (ukapljeni naftni plin) bez boje i mirisa i danas se nalazi u plinskim bocama.

Intenzivan miris koji za njega većemo dodaje se procesom odoracije (sigurnosnog “bojenja” mirisom) standardiziranim nakon velike teksaške eksplozije. Poznat kao etil-merkaptan (CH₃CH₂SH), ovaj spoj na sebe preuzima svu hostilnost plina i eksplozivnost plinske boce. Premda ima isključivo sigurnosnu svrhu, bezopasni miris postaje utjelovljenje razorne snage koja je konstantno na rubu izmicanja kontroli.

PLINSKA BOCA

Škola nakon eksplozije plina. New London (Teksas), 1937. – Bettmann/CORBIS

Tog su jutra djeca ušla u zgradu, vrata su se zaključala, a grijanje pojačalo. Nitko u školi nije nanjušio opasnost. Priča se da se detonacija čula u radijusu od 50 kilometara.

PARFEM CH₃CH₂SH

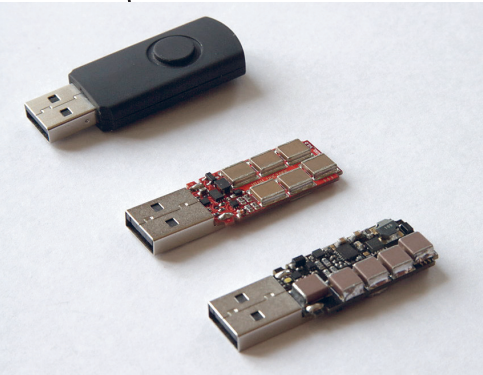
Projekt *Parfem* temelji se na ideji ponovnog razdvajanja ukapljenog naftnog plina i njegova mirisa. Etil-merkaptan ekstrahira se iz standardne plinske boce procesom otapanja u alkoholu te se pretače u bocicu s raspršivačem. Sadržaj ovog parfema može biti zapaljiv i toksičan.

USB *flash drive* je objekt koji poput plemenskog totema cirkulira unutar određenih društvenih krugova taložeći uzorke digitalne (ne)higijene svojih korisnika. Zbog visoke dostupnosti, pouzdanosti i funkcionalnosti najpopularniji je medij za prijenos podataka, ali i za nekontroliranu distribuciju različitih digitalnih prijetnji. Jedan od najgorih USB scenarija nedavno je realizirao ruski haker *Dark Purple*. Potaknut internetskom pričom o USB *flash driveu* koji može uništiti hardver računala, dizajnirao je naizgled standardni *flash drive* koji se pri spajanju s računalom napuni, a zatim putem signalnih linija USB sučelja izbaci ~220V, pritom prečeci USB kontroler i matičnu ploču računala.

Od električnog udara, kodova za preuzimanje kontrole nad računalom reprogramiranjem *firmwarea* uređaja (BadUSB) pa do trojanskih virusa, velik je gradijent opasnosti. Svijest o digitalnim nepoznicama upisanim između redova vidljivih podataka pretvara USB *flash drive* u tehnološki objekt okružen složenom austom visoke funkcionalnosti i potpune nepouzdanosti.

USB FLASH DRIVE

Na stanici podzemne željeznice te je večeri pronašao nečiji USB označen brojkom 129. Vratio se kući i čim ga je spojio s laptopom uslijedio je kratak zvuk i gašenje sustava. Matična ploča je bila spaljena.

USB killer v2.0 (Dark_Purple)
http://habrahabr.ru/post/268421/

RUSKI RULET

Rad *Ruski Rulet* korisnicima nudi na izbor tri naizgled identična USB *flash drivea*. Jedan od tri primjerka ima ugrađenu intervenciju koja ga čini samostalnim i nekontroliranim akterom. “Flash drive” računalu se predstavlja kao standardna tipkovnica i miš (uređaji iz klase *Human Interface Devicea*), pa će mu ono bezuvjetno vjerovati. Svi suvremeni operativni sustavi ranjivi su na ovakav tip manipulacije.